

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. gruodžio 17 d. Nr. 21RE2-350 (AG2-301/16-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vilijos Astrauskienės, Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Ingos Drąsutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjui X. Y., atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovei X. X.,

2025 m. gruodžio 16 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus (data neskelbtina) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2025 m. lapkričio 28 d. priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. patikslintas skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo reiškiami reikalavimai:

1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (data neskelbtina) sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti Agentūrą atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, įtraukiant naujausius medicininius duomenis (duomenys neskelbtini);

3) nustatyti (duomenys neskelbtini) procentų dalyvumo lygį, atitinkantį (duomenys neskelbtini) procentų darbingumo netektį.

Nurodo, jog skundžiamu Sprendimu jam nustatytas (duomenys neskelbtini) procentų dalyvumo lygis. Su tokiu sprendimu nesutinka, nes jis neatitinka realios sveikatos būklės. Pabrėžia, jog (sveikatos duomenys neskelbtini). Argumentuoja, jog (data neskelbtina) (Duomenys neskelbtini) ambulatorinio apsilankymo aprašyme nurodyta, jog nustatyti (duomenys neskelbtini) diagnozuota šiais metais. Tai objektyviai patvirtinta (duomenys neskelbtini), kuri sukelia pasekmes: (duomenys neskelbtini). Funkciniai apribojimai (duomenys neskelbtini), ką patvirtina gydytojas specialistas. Akcentuoja, jog šie duomenys nebuvo įtraukti į Agentūros Sprendimą, todėl sprendžia, jog dalyvumo lygio vertinimas atliktas nevisapusiškai, remiantis nepilna medicinine informacija. Nauji medicininiai dokumentai įrodo, jog dalyvumas kasdieninėje veikloje yra (duomenys neskelbtini). Pareiškėjo

nuomone, tokie funkciniai sutrikimai tiesiogiai atitinka (duomenys neskelbtini) procentų darbingumo netektį, (duomenys neskelbtini) procentų dalyvumo lygį pagal teisės aktus.

Posėdžio metu pareiškėjas prašė tenkinti patikslintą skundą jame nurodytų ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2025 m. gruodžio 4 d. pateikė atsiliepimą į patikslintą skundą, kuriuo prašo patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodo faktines aplinkybes, susijusias su pareiškėjo pateiktu prašymu dėl dalyvumo lygio nustatymo, Agentūros Klaipėdos I teritorinio skyriaus (toliau – ir Teritorinis skyrius) (data neskelbtina) priimtu sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas), pateiktu skundu Agentūros direktoriui ir Sprendimų kontrolės skyriaus atliktu pakartotiniu pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimu, (data neskelbtina) priimtu sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo nuspręsta nekeisti Teritorinio skyriaus sprendimo. Minėtu Sprendimu pareiškėjui nustatytas (duomenys neskelbtini) procentų dalyvumo lygis nuo (data neskelbtina) iki (data neskelbtina).

Paaiškina, kad dalyvumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais.

Pažymi, jog pareiškėjo bazinio dalyvumo vertinimas atliktas dėl (data ir duomenys neskelbtini) medicinos dokumentų išrašė / siuntime į Agentūrą (toliau – ir Siuntimas) nurodytų diagnozių pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) kodus: (sveikatos duomenys neskelbtini). Kaip pagrindinė vertinta diagnozė TLK-10-AM kodu (duomenys neskelbtini), kadangi asmeniui diagnozuotas (duomenys neskelbtini). Ultragarinio tyrimo metu nustatyta: (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta (data neskelbtina) (duomenys neskelbtini) konsultacijos ir Siuntimo duomenimis. Pagrindinei diagnozei taikytas bazinio dalyvumo kriterijų (duomenys neskelbtini) papunktis (duomenys neskelbtini). Pažymi, kad didesnė bazinio dalyvumo vertė nenustatyta, nes mediciniais dokumentais nepatvirtinta (duomenys neskelbtini). Pagrindinės diagnozės reikšmė balais – (duomenys neskelbtini) balai, padauginta iš koeficiento 39 ir gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas – (duomenys neskelbtini) balai (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.1 papunktis). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, apskaičiuotas bazinis dalyvumas – (duomenys neskelbtini) balai. Paaiškina, kad diagnozė TLK-10-AM kodu (duomenys neskelbtini) priskirta prie nevertintų, kadangi nesukelia funkcinio sutrikimo, numatyto bazinio dalyvumo kriterijų reikalavimuose (duomenys neskelbtini).

Teigia, jog atliekant pakartotinį pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą Sprendimų kontrolės skyriuje, (data neskelbtina) nuotoliniu būdu iš naujo užpildytas individualios pagalbos poreikio klausimynas (toliau – ir Klausimynas), kurio įvertis balais – (duomenys neskelbtini) (Teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno balų rezultatas – (duomenys neskelbtini)). Apskaičiuotas galutinis dalyvumo lygis balais – (duomenys neskelbtini) balas, kuris patenka į intervalą nuo 106 iki 130, todėl nustatytas (duomenys neskelbtini) proc. dalyvumo lygis (Kriterijų ir tvarkos aprašo (duomenys neskelbtini) papunktis). Atsižvelgiant į šį pakartotinį vertinimą, Sprendimų kontrolės skyrius paliko Teritorinio skyriaus sprendimą nepakeistą.

Akcentuoja, jog pareiškėjas su skundu Komisijai nepateikė kitų medicininių duomenų ar panašaus pobūdžio įrodymų, kurie paneigtų Sprendime padarytą Agentūros specialistų išvadą dėl bazinio dalyvumo kriterijų (duomenys neskelbtini) papunkčio taikymo pagrįstumo ar leistų suabejoti jos pagrįstumu.

Pasisakydama dėl skunde nurodytų argumentų, jog pareiškėjas patiria (duomenys neskelbtini) kaip (duomenys neskelbtini) pažymi, kad minėti sunkumai buvo įvertinti Sprendimų kontrolės skyriuje pakartotinai užpildžius Klausimyną. Pildant Klausimyną buvo įvertinti ir su

(duomenys neskelbtini) susiję pareiškėjo patiriami sunkumai. Atsakovės vertinimu, Klausimyno balų rezultatas atspindi pareiškėjo funkcinę būklę ir pareiškėjo patiriamus sunkumus įvairiose srityse bei atitinka Individualios pagalbos poreikio klausimyno, nustatant dalyvumo lygį suaugusiems asmenims, pildymo metodinėse rekomendacijose (2024 m.) pateikiamas gaires. Papildomai paaiškina, kad (duomenys neskelbtini). Visgi preziumuojant, jog šis punktas galėtų būti įvertintas intervale nuo 1 iki 4, tai neturėtų įtakos galutiniam dalyvumo lygio rezultatui. Atsakovės vertinimu, šis Klausimyno pildymo procedūros trūkumas nesudaro savarankiško ir pakankamo pagrindo Sprendimą pripažinti neteisėtu ir jį panaikinti.

Pabrėžia, kad pareiškėjas turi teisę kreiptis į gydančią gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dalyvumo lygio vertinimui atlikti.

Atsakovės atstovė posėdžio metu prašė atmesti patikslintą skundą atsiliepime nurodytų ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu.

Patikslintas skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (data neskelbtina) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“, kuriuo nepakeistas Teritorinio skyriaus (data neskelbtina) priimtas sprendimas (duomenys neskelbtini), kuriuo pareiškėjui nustatytas (duomenys neskelbtini) procentų dalyvumo lygis, teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

(Duomenys neskelbtini) šeimos gydytojo (data neskelbtina) (duomenys neskelbtini) medicinos dokumentų siuntime į Agentūrą (minėta, toliau – ir Siuntimas) nurodytos diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: pagrindinė diagnozė – (duomenys neskelbtini); susijusios diagnozės: (duomenys neskelbtini).

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas (data neskelbtina) prašymu nustatyti negalią kreipėsi į Agentūrą, prašydamas nustatyti dalyvumo lygį (toliau – ir Prašymas).

Agentūros Klaipėdos I teritorinis skyrius laikotarpiu nuo (data neskelbtina) iki (data neskelbtina) atliko pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą ir (data neskelbtina) sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ nusprendė pareiškėjui nustatyti (duomenys neskelbtini) procentų dalyvumo lygį ir (duomenys neskelbtini) procentų netekto dalyvumo lygį laikotarpiu nuo (data neskelbtina) iki (data neskelbtina), vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo (duomenys neskelbtini) papunkčiu. Individualios pagalbos poreikis įvertintas Agentūros Marijampolės teritorinio skyriaus vyriausiajai specialistei (data neskelbtina) užpildžius Klausimą, nurodyta balų suma – (duomenys neskelbtini). Teritorinio skyriaus sprendimas priimtas (data neskelbtina) dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu. (Data neskelbtina) Teritorinis skyrius išdavė pareiškėjui išvadą dėl darbo pobūdžio ir sąlygų Nr. (duomenys neskelbtini).

Nesutikdamas su Teritorinio skyriaus sprendimu, pareiškėjas (data neskelbtina) Komisijai pateikė skundą, kuris pagal kompetenciją (data neskelbtina) raštu Nr. (duomenys neskelbtini) persiūstas nagrinėti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriui (toliau – ir Skundas). Skunde pareiškėjas prašė peržiūrėti jam nustatytą dalyvumo lygį. Nurodė, kad (duomenys neskelbtini). Prašė nustatyti bent (duomenys neskelbtini) procentų dalyvumo lygį.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (data neskelbtina) sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ nuspręsta nekeisti Teritorinio skyriaus sprendimo, kuriuo pareiškėjui nustatytas (duomenys neskelbtini) procentų dalyvumo lygis. Sprendime nurodyta, jog dalyvumo lygis nustatomas ir sprendimas dėl dalyvumo lygio priimamas vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašu, įvertinus asmens bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį. Vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini), kadangi asmeniui diagnozuotas (duomenys neskelbtini). Pagrindinei diagnozei taikytas bazinio dalyvumo kriterijų (duomenys neskelbtini) papunktis (duomenys neskelbtini). Ultragarinio tyrimo metu nustatyta: (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta (data neskelbtina) (duomenys neskelbtini) ir Siuntimo duomenimis. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo (duomenys neskelbtini) papunkčiu, pagrindinės

diagnozės reikšmė balais – (duomenys neskelbtini), dauginama iš koeficiento (duomenys neskelbtini). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo (duomenys neskelbtini) papunkčiu, diagnozė TLK-10-AM kodu (duomenys neskelbtini) priskirta prie nevertintų, kadangi nesukelia funkcinio sutrikimo, numatyto bazinio dalyvumo kriterijų reikalavimuose (duomenys neskelbtini). Sprendimų kontrolės skyriaus specialistė (data neskelbtina) pakartotinai užpildė Klausimyną, balų suma nurodyta (duomenys neskelbtini). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.9 papunkčiu, bazinio dalyvumo reikšmę (duomenys neskelbtini) sudėjus su Klausimyno balais (duomenys neskelbtini) nustatytas galutinis dalyvumo lygio balas (duomenys neskelbtini). Kadangi jis patenka į Kriterijų ir tvarkos aprašo (duomenys neskelbtini) papunktį (intervalas nuo 106 iki 130), nuspręsta, jog nėra pagrindo nustatyti kitokį dalyvumo lygį ir Teritorinio skyriaus sprendimą nuspręsta nekeisti. Sprendimas priimtas (data neskelbtina) Sprendimų kontrolės skyriaus dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu.

Pareiškėjas nesutikimą su Sprendimu grindžia tuo, kad atsakovė tinkamai neįvertino jo sveikatos būklės, funkcinio sutrikimų, dėl sveikatos būklės jis negali (duomenys neskelbtini).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – ir ASNTAPI), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (minėta, toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas).

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, dalyvaudama formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, organizuoja asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Atsakovė taip pat yra institucija, kuri VAĮ nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas). Minėto įstatymo 2 straipsnio 8 dalis pateikia dalyvumo lygio sampratą – tai atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (ASNTAPI 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (ASNTAPI 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (ASNTAPI 19 straipsnio 7 dalis).

Tokia tvarka nustatyta Kriterijų ir tvarkos apraše, kurio III skyrius reglamentuoja dalyvumo lygio nustatymą. Minėto aprašo 17 punktas reglamentuoja, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.2 punktas nustato, jog Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį, užpildo Individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, neturintiems nedarbingumo pažymėjimo).

Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Pirmiausia, vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus: 24.1.1. vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39; 24.1.2. jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinio sutrikimus); 24.1.3. gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į

sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. <...>. Numatyta kaip nustatomi pagrindinės ir gretutinės diagnozių balų rezultatai. Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus (25 punktas). Bazinio dalyvumo kriterijai nustatyti Kriterijų ir tvarkos aprašo I priede.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 ir 58 punktuose numatyta, jog asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Aprašo III skyriuje nustatyta tvarka, t. y. pagal tas pačias taisykles (vertinimo metodiką), pagal kurias vertinimą atliko Agentūros teritorinis skyrius. Pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Nurodytas teisinis reglamentavimas suponuoja, jog dalyvumo lygio nustatymas yra asmens sveikatos funkcinį sutrikimų vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinį sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo gali ir yra pajėgus visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Agentūrą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais. Individualios pagalbos poreikis įvertinamas užpildžius Klausimyną.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, o konkrečiai Kriterijų ir tvarkos aprašo ir kitos nuostatos, sprendžiant dėl pareiškėjo darbingumo lygio, o taip pat, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (pvz., LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013, 2024 m. lapkričio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-883-552/2024).

Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Sprendimo teisėtumo, Komisija vertina tai, ar pareiškėjo dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar bazinis dalyvumas buvo tinkamai įvertintas, atsižvelgiant į visas dalyvumo lygiui įtaką darančias ligas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus, ar Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjo Skunde nurodytas aplinkybes, ar ginčijamas administracinis aktas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Pažymėtina, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAĮ nuostatomis. VAĮ 3 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Atitinkamai VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime be kita ko turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAĮ įtvirtinta individualaus administracinio akto turiniui keliamų reikalavimų taisyklė

yra bendroji taisyklė, kurios paprastai turi laikytis visi viešojo administravimo subjektai, priimdami individualius administracinius aktus pagal savo kompetenciją (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021, 2022 m. birželio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2152-662/2022).

Byloje surinkti duomenys patvirtina, kad Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, kaip ir Teritorinis skyrius, kaip pagrindinę diagnozę nurodė pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini), kadangi asmeniui diagnozuotas (duomenys neskelbtini) ir taikė bazinio dalyvumo kriterijų (duomenys neskelbtini) papunktį (duomenys neskelbtini). Šio kriterijaus taikymo pagrįstumą atsakovė grindžia aplinkybe, jog mediciniuose dokumentuose nurodyti duomenys (duomenys neskelbtini) patvirtina (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta (data ir duomenys neskelbtini) konsultacijos ir Siuntimo duomenimis. Taigi, atsakovės išvada pagrįsta byloje esančiais gydytojo (data ir duomenys neskelbtini). Ambulatorinio apsilankymo aprašymo duomenimis. Būklės įvertinimas objektyviai nurodyta: (sveikatos duomenys neskelbtini).

Bazinio dalyvumo kriterijų (duomenys neskelbtini) punktas taikytinas, kai asmeniui nustatytos (duomenys neskelbtini), kurios vertinamos pagal (duomenys neskelbtini). Nagrinėjamu atveju taikytas bazinio dalyvumo kriterijų (duomenys neskelbtini) papunktis – (duomenys neskelbtini). Kadangi byloje pateikti medicininiai dokumentai pilna apimtimi patvirtinta atsakovės taikyto bazinio dalyvumo kriterijų (duomenys neskelbtini) papunktio taikymo pagrįstumą, sprendžiant, jog pareiškėjo dalyvumo lygis (dėl pagrindinės diagnozės) vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nes nustatyti sveikatos funkciniai sutrikimai yra įvertinti konkrečiomis bazinio dalyvumo lygio vertėmis, nurodytomis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede, ir kurios negali būti koreguojamos ar kitaip keičiamos. Byloje nėra jokių medicininių dokumentų, patvirtinančių (duomenys neskelbtini), todėl didesnę vertę nustatantis bazinio dalyvumo kriterijų (duomenys neskelbtini) papunktis negalėjo būti pritaikytas ir atsakovė išsamiai Sprendime paaiškino, kodėl negalėjo būti nustatytas didesnis bazinis dalyvumo lygis dėl pagrindinės diagnozės. Komisija, įvertinusi į bylą pateiktus rašytinius įrodymus: Siuntimo ir (duomenys neskelbtini) išrašo duomenis, sprendžia, jog Agentūra pagrįstai kaip pagrindinę taikė (duomenys neskelbtini) diagnozę, nes dėl šios diagnozės funkciniai sutrikimai didžiausi, tinkamai nustatė pagrindinės diagnozės reikšmę balais – (duomenys neskelbtini) balai, kurią padauginus iš koeficiento 39, gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas – (duomenys neskelbtini) balai (Kriterijų ir tvarkos aprašo (duomenys neskelbtini) papunktis).

Skundžiamame Sprendime, Akte atsakovė paaiškino, kodėl nevertino gretutinės diagnozės (sveikatos duomenys neskelbtini) ir Komisija neturi pagrindo su tokia atsakovės pozicija nesutikti. Kadangi gretutinė diagnozė nesukelia funkcinio sutrikimo, numatyto bazinio dalyvumo kriterijų reikalavimuose (nenustatyta (duomenys neskelbtini)), atsakovė pagrįstai jos nevertino kaip įtaką turinčios pareiškėjo dalyvumui.

Komisija, išnagrinėjusi Sprendime pateiktą vertinimą dėl pareiškėjui nustatytos pagrindinės diagnozės ir gretutinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodus ir jų sąlygotų funkcinų sutrikimų, sprendžia, jog Agentūra juos vertino tinkamai, laikydamasi tvarkos, procedūrų ir kriterijų vertinamųjų reikšmių, nustatytų Kriterijų ir tvarkos apraše.

Atsakovė negali plečiamai aiškinti medicininių dokumentų ir spresti, jog sveikatos būklė, kurią patvirtina medicininiai dokumentai, atitinka kitokį, asmeniui palankesnę bazinio dalyvumo kriterijų. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys, jog LVAT yra išaiškinęs, kad viešojo administravimo subjektų, skirtingai nei privačių asmenų, veikloje taikomas principas „viskas, kas aiškiai nėra leista, yra draudžiama“. Tad viešojo administravimo subjekto atlikti viešojo administravimo veiksmai, viršijant jam suteiktus įgaliojimus, taip pat ir individualių administracinių aktų leidimas, viršijant suteiktą kompetenciją, yra neteisėti (pvz., 2010 m. vasario 1 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-35/2010, 2015 m. gruodžio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1217-602/2015, 2023 m. kovo 1 d. nutartis byloje Nr. eA-100-1188/2023). Remiantis nurodyta LVAT praktika atsakovė neturi nei teisinio, nei faktinio pagrindo pareiškėjui palankesne linkme interpretuoti Bazinio dalyvumo kriterijus ir skirti didesnius balus, nei imperatyviai nustatyta

minėtame Kriterijų ir tvarkos apraše.

Bylos duomenys patvirtina, kad atsakovei nustatant pareiškėjo dalyvumo lygį buvo remtasi pareiškėjo asmens byloje esančia medicinine dokumentacija ir nustatytais diagnozėmis. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas tokio pobūdžio (medicininio) įrodymų, kurie patvirtintų jo teiginius, kad jo sveikatos būklė atitinka kitus Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede nustatytus kriterijus dėl sveikatos sutrikimų, atitinkančių kitokį, nei Agentūros nustatytą, bazinio dalyvumo lygį bei paneigtų atsakovės išvadas, nepateikė. Kaip minėta, norint įvertinti duomenis iš medicinos srities, reikia pritaikyti ir specialias mokslo žinias iš medicinos srities. Nagrinėjamu atveju, pareiškėjo dalyvumo lygį nustatė specialistai, turintys reikiamų žinių šioje srityje, remdamiesi informacija, esančia medicininiuose dokumentuose, t. y. remdamiesi pirmine ir leistina informacija. Todėl norint paneigti jų išvadų pagrįstumą, turėtų būti naudojami tokio pat pobūdžio įrodymai. Kadangi pareiškėjas tokių įrodymų (medicinos specialistų išvadų, ekspertizių aktų ir kt.), kurie paneigtų padarytas išvadas, Komisijai nepateikė, nagrinėjamu atveju nėra nei faktinio, nei teisinio pagrindo pareiškėjo patikslintą skundą tenkinti.

Atsakovė pakartotinai užpildžiusi Klausimyną, iš dalies laikėsi teisės aktuose nustatytų procedūrų. Nors pagal Tvarkos aprašo 20.1 punkto nuostatas Klausimynas turėjo būti pildomas naudojant informacinių ryšių priemones, o atsakovės atstovė posėdžio metu patvirtino, kad Klausimynas buvo pildomas telefonu, Komisijos vertinimu, ši aplinkybė nevertinama kaip esminis procedūrinis pažeidimas. Pažymėtina, jog Klausimynas buvo pildomas antrą kartą, pareiškėjas klausimų esmę jau žinojo, nes pirmą kartą klausimynas buvo pildomas Agentūros Marijampolės teritorinio skyriaus vyr. specialistės (data neskelbtina). Todėl pareiškėjo posėdžio metu išsakyti argumentai, jog nesuprato klausimų, ne tokie balai turėjo būti skirti, vertinami kaip gynybinė versija, todėl atmetami. Pastebėtina, kad patikslintame skunde Komisijai ir Skunde Agentūros direktoriui jokių argumentų dėl netinkamai užpildyto Klausimyno pareiškėjas nenurodė. Reikalavimo Klausimyną pildančiam specialistui vykti į asmens buvimo vietą (šiuo atveju, (duomenys neskelbtini)) Kriterijų ir tvarkos aprašo nuostatos nenustato, išskyrus 20.1.2 papunktyje nustatytą atvejį, tačiau faktinė situacija neatitinka šios normos reguliavimo. Klausimyno (duomenys neskelbtini) įvertinimas (duomenys neskelbtini) balų buvo netinkamai įvertintas, kadangi nebuvo vertintas (duomenys neskelbtini), atsakovė atsiliepime ir atstovė posėdžio metu pripažino, jog šis balas turėjo būti kitoks. Tačiau, net ir suteikus maksimalią 4 balų vertę, dalyvumo lygio rezultatui tai neturėtų esminės įtakos, nes patektų į intervalą 106–130 (nagrinėjamu atveju nustatytas (duomenys neskelbtini) balas, pridėjus 4 balus, būtų (duomenys neskelbtini) balai).

LVAT praktikoje konstatuota, kad individualaus administracinio akto turinio trūkumai savaime nesuponuoja ginčijamo sprendimo (bendrine prasme) pripažinimo visiškai neteisėtu. Būtina vertinti, kokie tai pažeidimai (šiuo aspektu žr., pvz., 2013 m. balandžio 24 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A556-714/2013, 2025 m. balandžio 9 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-126-575/2025). Apibendrinama nustatytas faktines aplinkybes dėl Klausimyno pildymo, Komisija sprendžia, jog padaryti pažeidimai laikytini neesminiais.

Komisija, įvertinusi byloje surinktą medžiagą, ginčo šalių išdėstytus argumentus bei ginčą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, sprendžia, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (data neskelbtina) sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ yra teisėtas ir pagrįstas, priimtas laikantis teisės aktų reikalavimų, įpareigojančių atsakovę užtikrinti visapusišką ir objektyvų procedūros vykdymą, jame nurodytas teisinis pagrindas, aptartos Skundo nagrinėjimui įtakos turėjusios aplinkybės, nurodyti motyvai. Sprendimas atitinka administracinio sprendimo turiniui keliamus VAĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus, todėl naikinti nėra teisinio pagrindo. Esant tokiai išvadai, pareiškėjo patikslintas skundas dėl Sprendimo panaikinimo atmestinas kaip nepagrįstas.

Netenkinus pareiškėjo skundo reikalavimo dėl Agentūros Sprendimo panaikinimo, nėra pagrindo tenkinti išvestinius patikslinto į skundo reikalavimus: atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, įtraukiant naujausius medicininius duomenis (ambulatorinius aprašymus, echoskopijas) bei nustatyti (duomenys neskelbtini) procentų dalyvumo lygį, atitinkančių (duomenys neskelbtini) procentų darbingumo netektį. Be kita ko, materialinės teisės normas taiko ne teismas (Komisija), o

viešojo administravimo subjektas, kuris sprendžia klausimą dėl administracinio sprendimo priėmimo, o administracinis teismas (Komisija) tik sprendžia klausimą, ar viešojo administravimo subjektas teisingai taikė materialinės teisės normas (žr., pvz., LVAT 2018 m. liepos 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018). Todėl net jei ir būtų panaikintas Sprendimas, Komisija tokio reikalavimo kaip nustatyti (duomenys neskelbtini) procentų dalyvumo lygį negalėtų tenkinti. Todėl apibendrinant nurodytas teises ir faktines aplinkybes, pareiškėjo patikslintas skundas ir dėl išvestinių reikalavimų atmetinas kaip nepagrįstas.

Atsakovė atsiliepimu prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjo X. Y. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus (data neskelbtina Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos narės

Vilija Astrauskienė

Inga Drąsutavičienė